

د امير اهل سنت دامت برکاتہم العالیہ د کتاب "فیضانِ ہماز" یو قسط

د لمانځه برکتونه

په
پښتو

- 04 لمانځه سره ګناهونه وینځل شي
- 07 لمانځه نه فارغیدو سره سمدستي ګناهونه معاف کېږي
- 12 د نیکو پتلو فضائل
- 15 لویا زړه غږېښته ورپسې شا ته لمونځ کوي

شیخ ظریفتہ امیر اہلسنت، بانی دعوتِ اسلامی، حضرت علامہ مولانا ابو ہلال

محمد الیاس عطار قادري رضوي

دامت برکاتہم العالیہ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

(دا مضمون ”فیضانِ نماز“ صفحہ 70 تا 84 نہ اختستے شوے دے.)

د لمانحہ برکتونہ

د درود شریف فضیلت

د الله پاک د آخري نبی محمد عربي صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم فرمانِ عالیشان دے: جبرائیل (عَلِیْہِ السَّلَام) ما
تہ اووئیل چي الله پاک فرمائی: ”اے محمد! آیا تہ پہ دې خبرہ راضي نہ ئې چي ستا اُمّتي پہ تا یو
سلام اولیبري، زہ پہ ہغہ لس سلامونہ اولیبرم؟“

(نسائی، ص 222، حدیث: 1292)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! ❀❀❀ صَلَّی اللہُ عَلَی مُحَمَّدٍ

د یو صاحب نہ چي کلہ گناہ اوشوہ

د حضرت سَيِّدُنَا عَبْدِ اللّٰهِ اِبْنِ مَسْعُوْد رَضِیَ اللہُ عَنْہُ نہ روایت دے: د یو صاحب نہ یوہ (صغیرہ)
گناہ اوشوہ، بارگاہ رسالت کنبې حاضر شو او عرض ئې اوکړو، پہ هغې باندې (د دولسمې
سپیارے د سُورَةُ هُود) آیت (نمبر 114) نازل شو:

[مَفْهُوم] ترجمہ کنز الایمان: او لمونخ قائم ساتہ د
ورخې دواړو غاړو او څہ د شپې پہ حصّو کنبې،
بیشکہ نیکې بدی وري [يعني ختموي]، دا نصیحت
دے، نصیحت منونکو تہ.

وَأَقِمِ الصَّلٰوةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَزُلْفًا مِّنَ
الْأَيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ
ذِكْرِي لِلذَّاكِرِينَ ﴿١١٤﴾

هغوئي عرض اوکړو: یا رسول الله ﷺ آیا دا خاص زما لپاره دي؟ [خوږ نبي ﷺ] او فرمائیل: ”زما د ټول امت د پاره.“

(بخاري ج ۱ ص ۱۹۶ حديث ۵۲۶) (بهار شريعت ج ۱ ص ۴۳۵)

د آيت تفسير: د دې آيت مُقَدَّسه نه لاندې صَدْرُ الْأَفَاضِل حضرت مولانا سيد نعيم الدين مُراد آبادي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائي چې د ورځې دواړو غاړو نه سحر او ماښام مُراد دي، د زوال نه مخکښې وخت په سحر کښې او [د زوال نه] پس [وخت] په ماښام^[۱] کښې داخل دے، د سحر لمونځ فُجُر او د ماښام لمونځونه ماسپښين او مازديگر دي، او د شپې د حِصو لمونځونه مغرب او ماسختن دي.

(خَزَائِنُ الْعِرْفَانِ ص ۴۳۸) (تفسير نسفي ص ۵۱۶)

”تفسير صراط الجنان“ جلد 4 صفحه 511 کښې د هُم دې آيت نه لاندې ليکي: (په دې آيت کریمه کښې بيان کړې شو) نيکو نه مُراد يا هُم دا پينځه وخته لمونځونه دي کوم چې آيت کښې ذکر شوي دي يا د دې نه مُراد مُطلقاً (يعني د هر قسم) نيك کارونه دي يا د دې نه ”سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَاللهُ أَكْبَرُ“ لوستل مُراد دي،

(تفسير مدارك ص ۵۱۶)

د صغيره گناهونو د پاره کفارہ جوړيدونکي بعضي نيکي

د دې آيت نه معلومه شوه چې نيکي د صغيره (يعني وړو گناهونو) د پاره کفارہ وي، که هغه نيکي لمونځ وي او که صدقه (و خيرات) يا ذکر و استغفار يا بل څه. (تفسير خازن ج ۲ ص ۳۷۵) حديثونو کښې د گڼ شمير داسې اعمالو بيان دے چې هغه د صغيره گناهونو د پاره کفارہ (يعني د بخښنې) سبب جوړيږي. دلته د هغو نه يو څو بيانېږي.

^۱ [شرعي ماښام د زوال نه لمر پريوتو نه مخکښې پورے دے، او پښتو کښې چې لمر پريوتلو نه پس ته ماښام وائي شريعت کښې هغې ته مغرب وائي او مغرب سره شپه شروع شي]

څلور فرامین مصطفیٰ ﷺ

﴿۱﴾ پینځه واړه لمونځونه او مجموعه بلې مجموعه پورې او رَمَضَانَ د بل رَمَضَانَ پورې دا ټول د هغه گناهونو د پاره کفار دي کوم چې د دې په مینځ کښې واقع شي، هله چې انسان د کبیره گناهونو نه ځان اوساتي. (صحیح مُسْلِم ص ۱۱۸ حدیث ۵۵۲) ﴿۲﴾ چا چې د رَمَضَانَ روژه اونیوله او د هغې حدونه ئې اویژندل او د کوم څیز نه چې بچ کیدل پکار دي د هغې نه ئې ځان اوساتلو نو څه چې ئې مخکښې کړي دي د هغې کفار شوه. (شُعَبُ الْإِيمَان ج ۳ ص ۳۱۰ حدیث ۳۶۲۳) ﴿۳﴾ د عُمره نه عُمره پورې د هغه گناهونو کفار ده کوم چې [د دواړو عُمره په] مینځ کښې اوشو او د حَجِّ مَبْرُور ثواب صرف جَنَّت دے. (بُخَارِی ج ۱ ص ۵۸۶ حدیث ۱۳۷۳) ﴿۴﴾ چا چې علم تلاش کړو نو دا تلاش به د هغه د تیرو گناهونو کفار شي.

(ترمذی، ج ۴ ص ۲۹۵ حدیث ۲۶۵۷)

کفار نه څه مُراد؟

خوږو او محترمو اسلامي ورونو! بیان شوو څلورو واړو حدیثونو کښې لفظ ”کفار“ راغله دے، دلته د دې نه مُراد دے چې: د وړو گناهونو بڅښنه اوشوه. بیشکه لمونځ نهایت عظیم الشان عبادت دے، د دې د بَرکات نه صرف او صرف بدنصیبه خلق محرومه پاتې کیدے شي. لمونځ چې یو طرف ته د بیشمیره ثوابونو گټلو ذریعه ده نو بل طرف ته د دې په ادا کولو د صغیره (یعني وړو) گناهونو بڅښنه کیږي.

حضرت عثمان اودس اوکړو او اوښي فرمائیل

تابعی بُزْرګ حضرت سَيِّدُنَا حَارِث رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ روایت کوي چې حضرت سَيِّدُنَا عُثْمَانِ غني رَضِيَ اللهُ عَنْهُ یوه ورځ تشریف فرما وو او مونږه هُم ناست وو چې مُؤَدِّن صاحب راغلو، حضرت سَيِّدُنَا عُثْمَانِ غني رَضِيَ اللهُ عَنْهُ اوبه را اُوغونستلې او اَوَدَس ئې اوکړو، بیا ئې اوفرمائیل چې ما

حُضُورِ تاجدارِ مدینه صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم په هُم دغسې اودس کولو لیدلے دے او ما د هغوئې صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم نه دا ارشاد هُم اوریدلے دے چې څوک زما د دې اودس په شان اودس اوکړي، بیا هغه د ماسپښین لمونځ اوکړي نو الله پاک د هغه گناهونه معاف کړي يعني هغه گناهونه کوم چې د سحر د لمانځه او د دې ماسپښین د لمانځه تر مینځه شوي وي، بیا چې کله د مازدیگر لمونځ اوکړي نو د ماسپښین او مازدیگر تر مینځه گناهونه معاف کړي، بیا چې کله د ماښام لمونځ اوکړي نو د مازدیگر او ماښام تر مینځه گناهونه معاف کړي، بیا چې د ماسخُتن لمونځ اوکړي نو د دې او د ماښام تر مینځه گناهونه معاف کړي، بیا کیدے شي چې ټوله شپه هغه په ملاسته تیره کړي او بیا چې راپاڅي او اودس اوکړي او د سحر لمونځ اوکړي نو د ماسخُتن او سحر تر مینځه گناهونو بځښنه اوشي او هُم دا هغه نیکۍ دي کومې چې بدۍ لرې کوي.

(الاحادیث المختارة ج ۱ ص ۴۰۰ حدیث ۳۲۴)

لمانځه سره گناهونه وینځل شي

حضرت سَيِّدُنَا عُثْمَانُ غني رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ فرمائي: د حُضُورِ اکرم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمانِ عالیشان دے: که تاسو کښې د چا په انگې کښې نهر وي، هغه په هغې کښې هره ورځ پینځه ځله غُسل کوي نو آیا په هغه باندې به څه خیرے پاتې شي؟ خلقو عرض اوکړو: نه جي. خوږ ښي صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم اوفرمايل: لمونځ گناهونه هُم دغسې وینځي څنگه چې اوبه خیرے وینځي.

(ابنِ مَاجَه ج ۶ ص ۱۶۵ حدیث ۱۳۹۷)

حضرت عیسیٰ عَلَيْهِ السَّلَام او خیرنه مرغی

حضرت سَيِّدُنَا عِيسَى رُوحُ اللّٰهِ عَلَيْهِ السَّلَام یوه ورځ د سمندر په غاړه تشریف وړلو. هغوئې عَلَيْهِ السَّلَام یوه مرغی اولیدله چې هغه د سمندر په چقرو کښې ډډې په ډډې اووښتله او په دې سبب د هغې بدن خیرن شو. بیا هغه د هغه ځائے نه اووتله او سمندر کښې ئې لامبل شروع

کړل چې هغې سره هغه بيا صفا شوه، هُم دا عمل هغې پينځه ځله اوکړو. حضرت سَيِّدُنَا عِيسَى رُوحُ الله عَلَيْهِ السَّلَام په دې کار حيران شولو، حضرت جبرائيل (عَلَيْهِ السَّلَام) چې هغوئي حيران اوليدلو نو اُوښي وئيل: دا تاسو ته چې اوبنودلې شو دا د حضرت مُحَمَّد صَلَّي اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د اُمّت د لمونځ گزارو مثال وو او دا چقري د هغوئي د گناهونو مثال او سمندر کنبې لامبل د پينځوو لمونځونو مثال دے. (رُزْهَةُ الْمَجَالِسِ ج ۱ ص ۱۴۵ مُلَخَّصًا) يعني څنگه چې دا په چقرو کنبې اورغښتله [او خبره شوله] او لامبلو سره صفا ستره شوه، هُم دغسې به د حضرت مُحَمَّد صَلَّي اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د اُمّت کنهگاران د دې پينځوو لمونځونو په وجه د خپلو گناهونو نه صفا ستره شي.

اے عاشقانِ رسول! زمونږه خومره خوش قسمتي ده چې الله پاک په مونږه لمونځ فرض کړې دے او د ډير ډير ثواب عطا کولو سره ئې دا احسان فرمائيلے دے چې هغه د لمانځه په بَرَکت زمونږه گناهونه هُم معاف کوي. د الله رَبِّ الْعِزَّت د دې خزانے نه چې څوک خپله حصّه حاصله نه کړي هغه خومره محروم او بد نصيبه دے. دا ياد ساتئ چې کوم کوم څائے کنبې لمونځونو سره د گناهونو معاف کيدلو تذکره ده، د هغې نه مُراد صغيره يعني (يعني وړوکي) گناهونه دي، کبيره (يعني غټ) گناهونه توبه کولو سره معاف کيږي.

پږه کر نماز ساته لوسانِ آخرت

محشر میں کام آئے گی اے بھائیو! نماز

اوکړئ لمونځونه، یوسئ ځان سره سامانِ آخرت

محشر کنبې به پکار راځي اے وروره دغه مونځ

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! ❀❀❀ صَلَّی اللهُ عَلَی مُحَمَّد

ګناهونه داسې رږږي لکه....

لمونځ گزاره خومره خوش نصيبه دے چې کله لمونځ کوي نو ګناهونه ئې په تيزۍ سره ريږيدل شروع شي. چنانچه حضرت سَيِّدُنَا اَبُوذَرِّ غِفَارِي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائي: خور مَدَنِي آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د يخني په موسم کښې تشریف يورلو او د نو پانې ريږيدلې. هغوئي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د يوه وني دوه خاخونه اُونيول او هغه ئې اوخوزول، د هغوئي نه پانې ريږيدل شروع شوې. هغوئي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ او فرمائل: اے ابو ذر! ما عرض اوکړو: **لَيْكَ! يَا رَسُولَ اللهِ!** يعني زه حاضر يم اے د الله پاک رسول! ارشاد ئې او فرمائلو: ”چې کله يو مسلمان د الله پاک د رضا د پاره لمونځ کوي د هغه نه ګناهونه داسې غورږږي څنګه چې د وني نه پانې ريږږي.“
(مُسْنَدُ اِمَامِ اَحْمَدَ بْنِ حَنْبَلٍ، ج ۸ ص ۱۳۳ رقم ۲۱۶۱۲)

د پردۍ وني د پانو خنډلو مسائل

حضرت مُفْتِي احمد يار خان رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د دې بيان شوي حديث پاک د دې حصّے (د يخني په موسم کښې تشریف يورلو) نه لاندې ليکي: مدينے مُتَوَرَّع نه بهر يو ځنګل کښې او دا موسم د خزان وو چې د خاخونو خوزولو سره پانې رږږي او هسې هم پانې رږږي. د حديث شريف د دې حصّے (د يوه وني دوه خاخونه اُونيول او هغه ئې اوخوزول) نه لاندې ليکي: غالباً دا ونه د ځنګل پخپله راختونکي ونه وه [يعني د چا ملک نه وه] چې د هغې ميوه ګلونه پانې هر لاروے ماتولے شي او [دا هُم] کيدے شي چې ونه د حُضُور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خپله وه يا د يو داسې کس وه چې هغه د حُضُور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په دې عمل مبارک راضي وو گني د پردۍ وني نه بے اجازته پانې راخنډل منع دي. د حديث مُبارک د دې حصّے (ګناهونه داسې رږږي څنګه چې د وني نه پانې رږږي) نه لاندې ليکي: يعني د اخلاص لمونځ د خزان د موسم د هغه تيزې هوا په شان دے کومه چې پانې راريږوي (نور فرمائي) دلته (غورزيدلو يعني معاف کيدونکو) ګناهونو نه صغیره (يعني واړه) ګناهونه مُراد دي.

(مِرْآةُ الْمُنَاجِيحِ ج ۱ ص ۳۶۷)

لمانځه نه فارغيدو سره سمدستي گناهونه معاف کيږي

د حُضُورِ اکرم ﷺ فرمانِ عاليشان دے: ”چې کوم وخت مسلمان لمونځ کوي نو د هغه گناهونه د هغه په سر کيښودے شي، چې کله هغه سجده له لار شي نو ټول گناهونه ترينه اوغورزېږي، لمونځ کوونکے چې کله د لمانځه نه فارغ شي نو د گناهونو نه پاک او صفا شوے وي.“

(مُعْجَم کَبِير ج ٦ ص ٢٥٠ حديث ٦١٢٥)

دوه رکعاته کولو سره ټول صغيره گناهونه معاف

د حضرت زَيْدِ بْنِ خَالِدِ جُهَنِّي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دے چې خورِ مُصْطَفَى ﷺ فرمايلي دي: خُوك چې دوه رکعاته لمونځ اوکړي او په هغې کښې سَهْوُ (يعني هير) او نڪړي نو کوم څه چې (د دې نه مخکښې) د هغه (نه صغيره) گناهونه شوي دي الله پاک ئي معاف کړي.“

(مُسْنَدُ اِمَامِ اَحْمَدَ بْنِ حَنْبَلٍ، ج ٨ ص ١٦٢ حديث ٢١٧٤٩)

کوم گناهونه ئي چې کړي وو د لمانځه په بَرکت معاف

د حضرت سَيِّدُنَا أَبُو أَيُّوبِ انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دے چې د تاجدارِ مدينه ﷺ فرمانِ عاليشان دے: چا چې اودس اوکړو څنگه چې حُکَم دے او لمونځ ئي اوکړو څنگه چې د لمانځه حُکَم دے، نو څه ئي چې مخکښې کړي دي معاف شو.

(ابنِ مَاجَه ج ٢ ص ١٦٤ حديث ١٣٩٦)

تَذَكِرَه د حضرتِ أَبُو أَيُّوبِ انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ

اے عاشقانِ صحابه و اهْلِيَّيْت! اوس چې تاسو کوم حديثِ پاک واوريدلو، د هغې راوي د رَسُوْلِ پاک ﷺ مشهور صحابي، ميزبانِ رَسُوْلِ حضرتِ سَيِّدُنَا أَبُو أَيُّوبِ انصاري

رَحِمَ اللّٰهُ عَنْهُ دے. د خپلو کرانو صحابۀ کرامو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ په باره کښې د رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمانِ عاليشان دے: ”زما صحابه ته بد مه وائې ځکه چې په تاسو کښې څوک د اُحد غر همره سره زر خيرات کړي نو زما په صحابه کښې نه د کوم يو مُد ته رسيدلې شي اونه د مُد نيمې ته.“ (بخاری ج ۲ ص ۵۲۲ حديث ۳۶۷۳) **شرح حديث:** يعني زما صحابي چې تقريباً پينځه پاوه ورېشې خيرات کړي او د هغوئي نه علاوه يو مسلمان اگر که هغه غوث و قُطب وي يا عام مسلمان د غره همره سره زر خيرات کړي نو د هغه سره زر به اللّٰه ته په نزديکت او قَبوليت کښې د صحابي پينځه پاوه ورېشو ته نه شي رسيدلې، هُم دا حال د روژے، لمانځه او د ټولو عباداتو دے، چې د مسجدِ نَبوي لمونځ د بل ځائے د لمونځونو نه يو په پنځوس زره دے نو چا چې د حُضُور صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم نزديکت حاصل کړې دے او ديدار ئې کړې دے د هغوئي به څه وائې او د هغوئي د عباداتو به څه وائې! د دې حديث نه معلومه شوه چې د حَضَرَاتِ صحابۀ کرامو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ ذکر هميشه ښه کول پکار دي، يو صحابي هُم په سپکو الفاظو مه يادوئ، دا هغه حَضَرَاتِ دي کوم چې **وَب** د خپل محبوب صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د صُحبت د پاره غوره کړي دي، مهربانه پلار خپل ځوئ د بدو په صُحبت کښې نه پرېږدي نو مهربانه **وَب** به د خپل نبي (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) د بدو په صُحبت کښې اوسيدل څنگه خوښ کړې وے! (مِرَاةُ الْمَنَاجِيح ج ۸ ص ۳۳۵ **مُلَخَّصاً**) د صحابۀ کرامو فضيلت صرف د خوږ نبي صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د صُحبت او د وحي زمانه حاصلولو په وجه وو، که په مونږ کښې چا ته 1000 کاله عُمُر ورکړې شي او ټول عُمُر د اللّٰه پاك فرمانبرداري اوکړي او نافرمانئ نه بچ شي بلکه د خپل وخت د ټولو نه غټ عابد (يعني عبادت گُزار) جوړ شي نو بيا هُم د هغه عبادت د نبي رحمت صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د صُحبت د يو ساعت هُمه هُم نه شي کيدے.

(المفاتيح فی شرح المصابيح ج ۶ ص ۲۸۶ تحت الحديث ۶۹۹)

نوم او کنیت

خوږو او محترمو اسلامي ورونو! په مدینه منوره کښې د حُصُور نبي کریم ﷺ د میزبانۍ شرف حاصلوونکې د ټولو نه ورومې خوش نصیبه حضرت سیدنا ابو ایوب انصاري رضی الله عنه وو. د هغوئي اصل نوم خالد بن زید وو او کنیت ئې ابو ایوب وو. د هجرت نه مخکښې د نبي کریم ﷺ په لاس مبارک بیعت کوونکو تقریباً اویا خوش نصیبو حضراتو کښې هغوئي هم شامل وو.

(طبقات ابن سعد ج ۳ ص ۳۶۸، ۳۶۹)

بې مثاله آدبِ مصطفی

حضرت سیدنا ابو ایوب انصاري رضی الله عنه به د خپل هر انداز په ذریعه د خوږ آقا ﷺ د پاره د ډیر زیات ادب او احترام او ځان قربانولو مظاهره کوله، د حُصُور نبي کریم ﷺ د پاره هغوئي په شروع شروع کښې پاسنه منزل پیش کړو خو تاجدارِ مدینه ﷺ (د ملاقاتیانو د آسانۍ د خیال ساتلو په وجه) لاندې منزل خوښ کړو. یو ځل د کور پاسني منزل باندې د اوبو منگې مات شو نو فوراً ئې ورته خپله برستن وچوله او ټولې اوبه ئې په هغې وچې کړې، په کور کښې صرف یوه برستن موجوده وه او هغه ئې هم پرې لمده کړه خو هغوئي دا نه شوه برداشت کولې چې اوبه اوبهیري او لاندیني منزل ته لاړې شي او رحمت عالم ﷺ ته څه تکلیف اورسي.

(سیرت ابن هشام ص ۱۹۹)

چرته بې آدبي اونشي

حضرت سیدنا ابو ایوب انصاري رضی الله عنه روایت کوي چې حُصُور تاجدارِ دو عالم ﷺ هغوئي کره (د میلمه په طور) لاندیني منزل کښې اوسیدلو او حضرت ابو ایوب انصاري رضی الله عنه پاسني منزل کښې وو، د حضرت سیدنا ابو ایوب انصاري رضی الله عنه په زړه کښې یوه ورځ خیال

راځي چې مونږه د رسول الله ﷺ د سر مبارک د پاسه (په چټ) گرځو، دا خيال چې څنگه ورغلو نو هغوئي يوه ډډې ته جدا شو او اوده شولو، بيا ئې نبي کریم ﷺ ته [په دې باره کښې] عرض اوکړو. خوږ نبي ﷺ اوفرمايل چې: ”لاندیني منزل کښې زیات سهولت دے.“ حضرت ابو ایوب انصاري رضى الله عنه عرض اوکړو: زه په هغه چټ نه شم اوسیدله د کوم [چټ نه] لاندې چې تاسو تشریف فرما ئې. هله سرکارِ دوعالم ﷺ پاسني منزل ته تشریف راوړلو او حضرت ابو ایوب انصاري رضى الله عنه لاندیني منزل ته راغلو.

(مسلم ص ۸۷۴ حدیث ۵۳۵۸)

د لوبونو نه به ئې برکتونه اخستل

د حضورِ رحمتِ عالم ﷺ د پاره به دوئي [يعني حضرت سیدنا ابو ایوب انصاري رضى الله عنه] طعام لیرلو او چې کله به لوبني بیرته راغلل نو تپوس به ئې کولو چې د رسول الله ﷺ گوټې مبارکې په کوم ځائے لکیدلي دي؟ د برکت حاصلولو د پاره به ئې د پاکیزه گوټو مبارکو د لکیدلو د ځائے نه نورې را اوچتوله او طعام به ئې خوړلو.

(مسند أحمد، ج ۹ ص ۳۵ حدیث ۲۳۵۷۶)

دُعائے مُصْطَفٰی

حضرت سیدنا ابو ایوب انصاري رضى الله عنه یو ځل د حضورِ انور ﷺ په مکانِ عالیشان باندې ټوله شپه څوکې ورکړه، چې سحر شو نو دُعائے مُصْطَفٰی ئې داسې نصیب شوه: ”اے الله! ته ابو ایوب په خپل حفظ و امان کښې اوساتې څنگه چې هغه زما څوکې کولو کښې شپه تیره کړه.“

(سیرت ابن هشام ص ۴۴۲)

د موئے مبارک ادب

حضورِ سیدِ عالم ﷺ یو ځل د صفا مروه سعي کوله چې د ګیرې مبارکې نه ئې یو

وېښته جدا شو او ښکته ئې تشریف راوړو، سَيِّدُنَا أَبُو أَيُّوب انصاري تيزی سره ور مخکېښي شولو او زمکې ته رسيدلو نه مخکېښي ئې وېښته مبارک خپلو لاسو کېښي واخستو. شهنشاهِ مدينه **صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم** هغوئي ته دُعا اوکړه: اللّٰه پاک دِ تا نه هره ناخوښه خبره لرې کړي.

(مُعْجَم کبير ج ۴، ص ۱۷۲ حديث ۴۰۲۸)

با کمال وفات

حضرت سَيِّدُنَا أَبُو أَيُّوب انصاري **رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ** چې کله د مبارک ژوند په آخري ورځو کېښي سخت بيمار شو نو مجاهدين اسلام ته ئې اُفرمائيل: ما ميدانِ جنگ ته يوسئ او خپلو صفونو کېښي مې ملاست کيږدئ، چې کله وفات شم نو د قلعه د ديوال خوا ته مې خځ کړئ. چنانچه سن 51 هجري کېښي د جهاد په دواران کېښي هغوئي د قُسطنطنيه د قلعه ديوال سره دفن کړي شو. شروع شروع کېښي اندېښنه وه چې شايد نصرانيان به قَبْرِ مبارک را اوکني خو په هغوئي داسې ويره راغله چې مزار مبارک ته ئې لاس هُم نه شو لگولې، او يقيناً دا د حُضُورِ انور **صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم** د مبارکې دُعا اثر وو چې هغوئي په ټول ژوند کېښي هُم د مصيبتونو او غمونو نه محفوظه وو او د وفات نه پس هُم سوونه کاله نصارى د هغوئي د قَبْرِ مبارک حفاظت او نگراني کوله تر دې چې په قُسطنطنيه مسلمانانو د فتح بيراغ خځ کړو. نن هُم د تُرکي د حکومت د خدمت تر لاندې د هغوئي **رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ** مزارِ اَقَدَس د هُم هغه اعلى شان سره [زيارت ته] راتلونکو د پاره د زړونو د خوشحاليډو او د سترگو يخيدو باعث دے.

(کراماتِ صحابه ص ۱۸۲ (ماخوډاً))

د مزار شريف برکت

چې په کوم کال به قحط وو نو خلقو به د حضرت سَيِّدُنَا أَبُو أَيُّوب انصاري **رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ** په مزار شريف باندې حاضري ورکوله او د باران سوال به ئې کولو نو اللّٰه پاک به د هغوئي په وسيله

باران اوکړو. (طبقات ابن سعد ج ۳ ص ۳۷۰) د الله رَبُّ الْعَزَّتِ عَزَّوَجَلَّ د په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په خاطر د زمونږه بے حساب به بخښنه اوشي.

أَمِينٍ بِجَاهِ حَاكِمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ابوایوب کا صدقه الہی! مغفرت فرما ہمیں دونوں جہانوں کی عنایت عافیت فرما

د ابوایوب په خاطر، الہی را کړې مغفرت

را عطا کړې مونږ ته د دواړو جہانو عافیت

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! ❀❀❀ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

اخلاص سره دوه رکعاته ادا کوونکے د جَهَنَّم نه آزاد

سرکارِ مدینه صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ارشاد فرمائیے دے: خوک چې په تنهائي [يعني يواځې ځائے]

کښې دوه رکعاته لمونځ اوکړي چې الله پاک او د هغه د فرښتو نه سوا ئې هيڅ خوک هم او نه ويښي، د هغه د پاره د جَهَنَّم نه بَرَاءت (يعني آزادي) اولیکله شي.

(کنزُ الْعُمَال ج ۴ ص ۱۲۵ حديث ۱۹۰۱۵)

د نیکو پتولو فضائل

﴿4 فرامینِ مُصطفی ﷺ﴾

اے د لمانځه عاشقانو! بنده ته پکار دي چې څومره کیدے شي خپلې نیکۍ د پتوي. د خپلې

نفلي روژے، لمانځه، حج و عمره، صدقه و خیرات او دیني خدماتو وغیره بے وجه اعلانونه

کول نه دي پکار. څلور فرامینِ مُصطفی ﷺ: ﴿۱﴾ د انسان په داسې ځائے کښې

نفل کول چې کوم ځائے ئې خلق نه ويښي، د خلقو په محکمې د ادا کوونکو پینځه وښتو

لمونځونو برابر دے (کنز العمال ج ۳ ص ۱۲) ﴿۲﴾ پټه (وروکونکي) صدقه د رب غضب مړ کوي. (مُعْجَم کِبَر ج ۱۹ ص ۴۲۱ حديث ۱۰۱۸) ﴿۳﴾ پټ عمل د ښکاره عمل نه اویا همره غوره دے. (الْفَرْدُوس بِمَأْثُورِ الْخُطَاب ج ۳ ص ۱۲۹ حديث ۴۳۴۸) ﴿۴﴾ پټ عمل د ښکاره عمل نه غوره دے. (الْفَرْدُوس بِمَأْثُورِ الْخُطَاب ج ۲ ص ۳۴۷ حديث ۳۵۷۲) (جهنم میں لیجانے والے اعمال ج ۱ ص ۱۷۱ مختصراً)

بنادے مجھ کو الہی خلوص کا پیکر قریب آئے نہ میرے کبھی ریا یار

(وَسَائِلُ بَخْشِش (مَرَمِّم) ص ۷۸)

ته ما جوړ کړې د اخلاص نمونه يا رب ما ته چې کله نزدې رانشي ریا یار

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! ❀❀❀ صَلَّی اللّٰهُ عَلَی مُحَمَّد

د حج کوونکي مُحَرَّم په شان ثواب

د حضرت سَيِّدُنَا أَبُو أُمَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ نه روایت دے چې خورِ مَدَنِي آقا صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِوَالْوَٰلِدَیْنِ وَسَلَّمَ ارشاد فرمائیله دے: چا چې طهارة (يعني اودس يا غسل) اوکړو او د خپل کور نه فرض لمانځه د پاره اووتلو د هغه اجر داسې دے لکه د حج کوونکي مُحَرَّم (يعني احرام تړلو والا) او څوک چې د څانبت [د لمانځه] د پاره اووتلو د هغه اجر د عُمره کوونکي په مثل دے، او د یو لمانځه نه بل لمانځه پورې چې د دواړو په مینځ کښې لغویات نه وي، عَلَیَّین کښې لیکله کیږي (يعني د قبولیت درجے ته رسي).

(أَبُو دَاوُد ج ۱، ص ۲۳۱، حديث ۵۵۸) (بهار شریعت ج ۱، ص ۴۳۸)

د مَوَلٰی دروازه ډبول

صحابي ابنِ صحابي حضرت سَيِّدُنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا نه روایت دے چې د تاجدارِ مدینه صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِوَالْوَٰلِدَیْنِ وَسَلَّمَ فرمانِ عالیشان دے: انسان د لمانځه په دوران کښې [داسې وي] لکه د بادشاه دروازه چې ډبوي او څوک چې همیشه د یو بادشاه دروازه ډبوي نو هغه کله نه کله ضرور

برسيره کيږي.

(الْفَرْدَوْسُ بِمَأْنُورِ الْخَطَابِ ج ۱ ص ۲۰۱ حديث ۷۶۰)

ما ته د غُسل په باره کښې هيڅ معلومات هُم نه وو

اے د لمانځه عاشقانو! که زړه مو غواړي او که نه، خو ډير ډير لمونځونه کوي، اِنْ شَاءَ اللّٰه يوه نه يوه ورځ به زمونږه لمونځونه د خُشوع و خُضوع د نُر نه ډک شي. راځئ چې يو مَدَنِي سپرلے واورو: د پهلونگر (پتوکی، پنجاب) يو اسلامي ورور به دعوتِ اسلامي کښې د شامليدلو نه مخکښې د لمونځونو قضا کولو، د مور و پلار د نافرمانۍ کولو او د فلمونو، ډرامو کتلو عادت لرلو، هغه پخپله وائي چې ”زه د غُسل نه خبر هُم نه ووم حالانکه زما عُمر شپاړس کاله شوے وو.“ په هغه باندې د الله پاک کرم داسې اوشو چې د هغه د محلے يو اسلامي ورور هغه ته د رَمَضَانَ النَّبَارِک د آخري عشرے د اعتکاف د عاشقانِ رَسُول په صُحبت کښې د کولو ترغيب ورکړو، چې کله مَدَنِي مرکز فيضانِ مدينه انور تاون پهلونگر ته د اِعتکاف د پاره لارو نو د هغه ځائے ماحول ئې خونښ شو او هلته ئې د نورو شرعي مسائلو سره سره د غُسل طريقه هُم زده کړه او د گناهونو نه ئې توبه اوکړه. د دعوتِ اسلامي مَدَنِي کار کولو کولو کښې ورته حلقه سطح باندې د مَدَنِي قافله ذمه دار جوړيدلو سعادت هُم حاصل شو.

مَدَنِي ماحول میں کرلوتم اعتکاف

بھائی گرچاہتے ہو نمازیں پڑھوں

مَدَنِي ماحول میں کرلوتم اعتکاف

نیکوں میں تمنا ہے آگے بڑھوں

(وَسَائِلُ بَخْشِشِ (مَرَمِّ) ص ۷۶۰)

مَدَنِي ماحول کښې ته اوکړه اِعتکاف

وروره که غواړې چې لمونځونه اوکړم

مَدَنِي ماحول کښې ته اوکړه اِعتکاف

که خواهش لرې دا چې نیک کارونه اوکړم

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! ❀❀❀ صَلَّی اللّٰهُ عَلَی مُحَمَّدٍ

اویا زره فربنټه ورپسې شا ته لمونځ کوي

حضرت سَيِّدنا خَالِد بن مَعْدان رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائي: ما اوریدلي دي چې الله ډاک د درې سړو په باره کښې د فربنټو په مخکښې فخر فرمائي، ﴿۱﴾ یو هغه سړی چې په هوار میدان کښې اذان او اقامت اوازې او یواځې لمونځ کوي، الله ډاک فرمائي: زما بنده ته اوگورئ کوم چې یواځې لمونځ کوي، زما نه سوا هغه هیڅ څوک نه ویني، لاړ شی! اویا زره فربنټه په هغه پسې لمونځ ادا کړئ ﴿۲﴾ بل په هغه سړي باندې کوم چې پاڅي او د شپې یواځې لمونځ کوي، سجده کښې لاړ شي او په دې حالت کښې (که اتفاقاً) خوب ورشي نو الله ډاک فرمائي: زما بنده ته اوگورئ، د هغه رُوح زما سره [دے] او بدن [نې] زما په بارگاه کښې په سجده کښې دے ﴿۳﴾ دریم په هغه سړي باندې کوم چې په ډیر سخت جنگ کښې ثابت قدم اوسیدو تر دې چې شهید شو.

(تَنْبِيهِ الْعَافِلِينَ ص ۲۹۰)

اذان کوونکے او یواځې لمونځ کوونکے شپونکے

اے د لمانځه عاشقانو! د دې حدیث ډاک نه د څوک دا مطلب نه اخلي چې کڼي یواځې لمونځ کول جمعې سره لمونځ کولو نه غوره دي، داسې بالکل نه دي. دا فضیلت خو د داسې ځنگل او بیابان او غر وغیره د پاره دے چې هلته بنده یواځې وي او څه داسې جُمات هُم نه وي چې هلته لاړ شي او د جمعې سره لمونځ ادا کړي، د دې په تائید کښې د سُنَنِ ابوداؤد یو حدیث مبارکه پیش کيږي چنانچه حضرت سَيِّدنا عُمَیْه بن عامر رَحْمَةُ اللهِ عَنْهُ وائي چې تاجدار رسالت صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمائي: ”ستاسو رب د هغه چیلۍ څروونکي نه خوشحالیږي کوم چې د غره په سر وي، د لمانځه اذانونه اوکړي او لمونځ اوکړي. الله ډاک فرمائي چې زما دې بنده ته اوگورئ! اذان کوي او لمونځ قائموي، او زما نه یريږي، بیشکه ما خپل بنده اوجنبلو او دا به

جَنَّتْ ته داخلوم.“

(آبو داؤد ج ۲ ص ۷ حدیث ۱۲۰۳)

شرح حدیث: حضرت مُفتي أحمد یار خان رحمۃ اللہ علیہ ”مِراۃ“ جلد اوّل صفحہ 415 کنبې فرمائي: معلومه شوه چې د پینځه وخته لمونځ د پاره د اذان بهرحال کوي اگر که ځنگل کنبې یواځې لمونځ کوي. ”(صاحب) مِرقات فرمائي دي چې د اذان په بَرکت هغه سره پیریان او فرښتے هُم لمونځ کوي او هغه ته د جَمعې ثواب حاصلیري. تَکبیر کنبې اختلاف دے خو حق هُم دا دے چې تَکبیر د هُم وائي ځکه په اذان او تَکبیر کنبې د لمانځه د اطلاع نه علاوه نورې ډیرې فائده دي. د حدیث پاک د دې حَصَّے (الله پاک فرمائي) نه لاندې ليکي: (حضرت عَلَّامه علي قاري رحمۃ اللہ علیہ فرمائي: (مطلب دا دے چې) فرښتو ته او د انبياء او اولياء روحونو ته^۱ بلکه حُضُور نبي کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ته هُم (الله پاک فرمائي). او د دې حَصَّے (زما دې بنده ته اوگورئ!) نه لاندې ليکي: معلومه شوه چې د فرښتو او نبیانو او ولیانو په رُوحونو کنبې دا طاقت دے چې د یو ځائے نه ټول عالم ويني چې پروردگار هغوئي ته فرمائي: ”په دې غر باندې پټ بنده ته اوگورئ!“

د اوؤ وارو آسمانونو د فرښتو د شمیر همره نیکی

حضرت عَلَّامه سید محمود احمد رَضَوِي رحمۃ اللہ علیہ په خپل کتاب ”مسائل نماز“ کنبې ليکي: په لمانځه کنبې د ووه (7) آسمانونو د فرښتو [د عبادت په شان] عبادت دے، د وړومبي آسمان ﴿۱﴾ فرښتے په قیام کنبې (يعني ولاړې) دي، د دویم آسمان ﴿۲﴾ [فرښتے] په رُکُوع کنبې، د دریم ﴿۳﴾ په سُجُده کنبې، د څلورم ﴿۴﴾ په قَعده کنبې، د پینځم ﴿۵﴾ په تَسْبِيح (يعني پاکي

^۱ مأخوذ از مِرقات ج ۲ ص ۳۶۰ تحت الحدیث ۶۶۵

بیانولو) کنبې، د شپږم ﴿٦﴾ په تهلیل (یعني د لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ په وظیفه) کنبې، د ووم ﴿٧﴾ په تمجید (یعني د الله پاک بزرګي او صفت بیانولو) کنبې. چې کله مومن بنده دوه رکعاته لمونځ په ذکر کړه شوو افعالو او اذکارو (یعني په دې بنودلي شوي طریقه او لوستلو والا څیزونو) ادا کړي [نو]، الله پاک فرمائي: ”د ده په اعمال نامه کنبې د ووو (7) آسمانونو د فرښتو د شمیر مطابق نیکی اولیکي.“ امام نجم الدین عمر نسفي رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ په ”حَصَائِل“ کنبې فرمائي چې زمکې هم په دې باندې قیاس (یعني اندازه) کول پکار دي، ونې او منارې او غرونه په قیام کنبې دي او څاروي (یعني ټول ځناور) په رُکوع کنبې او حَشْرَاتُ الْأَرْض (یعني زمکې نه راوتلو والا خزنده) په سَجده کنبې، او دیوالونه او خټان او وچې گیاهګانې او شګې وغیره په قَعده کنبې دي. د قرآن کریم آیت په هم دې دلیل دے:

وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ

(پ ۱۵، بنی اسرائیل: ۴۰)

اَمْفَهُوم [ترجمه کنز الایمان]: او یو څیز هم داسې نشته چې د هغه پاکي او صفت نه بیانوي، خو تاسو د هغوئي په تَسْبِيح نه شی پوهیدلے.
(مسائل غماز ص ۲۶ مَلَخَصًا)

پږه ربه نماز خدايي کے واسطے!

کيسی فضيلتیں ہیں نمازی کے واسطے!

کوئی مونځونه صرف پروردگار د پاره

څنگه فضيلتونه دي مونځ گزار د پاره

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! ❀❀❀ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّد

اے زمونبرہ خورہ اللہ پاکہ! مونبرتہ د تولو ظاہری او باطنی آدابو سرہ د لمونخونو ادا کولو
توفیق را کړې.

اٰمِیْن بِجَاہِ خَاکِمِ النَّبِیِّیْن صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

سب عطر و پھول ہوں گے نچھاور پسینے پر
خوشبو میں جب بسائے گی اے بھائیو نماز
پہ خولہ بہ د قربان شي تول عطر ونہ او گلونہ
خوشبو چي راخوړہ کړي اے ورورہ دغہ مونخ

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! ❀❀❀ صَلَّی اللہُ عَلَی مُحَمَّد

(ہر عبادت سے برتر عبادت نماز)

ساری دولت سے بڑھ کر ہے دولت نماز
ہے مریضوں کو پیغام صحت نماز
رب سے دلوائے گی تم کو جنت نماز
قلب شاہ مدینہ کی راحت نماز
آپ پڑھتے رہیں باجماعت نماز
تم کو دلوائے گی حق سے رفعت نماز
دے گی برکت، مٹائے گی غربت نماز
پوری کروائے ہر ایک حاجت نماز
پوری کروائے گی رب سے حاجت نماز

ہر عبادت سے برتر عبادت نماز
قلب غمگین کا سامانِ فرحت نماز
نارِ دوزخ سے بے شک بچائے گی یہ
پیارے آقا کی آنکھوں کی ٹھنڈک ہے یہ
بھائیو! گر خُدا کی رضا چاہئے
آؤ مسجد میں جھک جاؤ رب کے حضور
اے غریبو! نہ گھبراؤ سجدے کرو
صبر سے اور نمازوں سے چاہو مدد
خوب نفلوں کے سجدوں میں مانگو دعا

اس کو دلوائے گی باغِ جنتِ نماز
 لے چلے گی انہیں سوئے جنتِ نماز
 بھائیو! تم کبھی چھوڑنا مت نماز
 بھائیو! تم کبھی چھوڑنا مت نماز
 بھائیو! تم کبھی چھوڑنا مت نماز
 بھائیو! تم کبھی چھوڑنا مت نماز
 بھائیو! تم کبھی چھوڑنا مت نماز
 مصطفیٰ کی پڑھے پیاری اُمتِ نماز

(وسائلِ فردوس، ص 22-23)

کیوں نمازی جہنم میں جائے بھلا!
 جو مسلمان پانچوں نمازیں پڑھیں
 ہو گی دنیا خراب آخرت بھی خراب
 بے نمازی جہنم کا حقدار ہے
 قبر میں سانپ پھولپٹ جائیں گے
 سہہ سکو گے نہ دوزخ کا ہر گز عذاب
 دیکھو! اللہ ناراض ہو جائے گا
 یا خدا تجھ سے عطا کی ہے دُعا

د جَمْعِي د لمانځه نه پس دُعائے حاجت قبوله ده

د حضرت سَيِّدُنَا اَبُو سَعِيد خُدري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ
نه روايت دے چې د الله پاك د آخري رَسُولِ صَلَّي
اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمانِ عاليشان دے: ”چې كله
بنده د جَمْعِي سره لمونځ اوکړي بيا د الله پاك نه
د خپل حاجت سوال اوکړي نو الله پاك د دې
خبرې نه حيا فرمائي چې بنده د حاجت پوره
کيدو نه مخکښي بيرته لار شي.“

(جَلِيلَةُ الْأَوَّلِيَّاتِ ج ۷ ص ۳۹۹ حديث ۱۰۵۹۱)

فیضانِ مدینہ، محلّہ سوداگران، زرہ سبزی مندهي کراچي

UAN: +92 21 111 25 26 92 | Ext: 7213

Web: www.maktabatulmadinah.com | E-mail: feedback@maktabatulmadinah.com